LISTIG LORRAINE

"Dit heeft wel wat weg van Limburg", zegt mijn fietsmaat Ronald. Ik knik instemmend, we kijken uit over glooiende heuvels. Veel akkers, groene velden afgewisseld met bos en hier en daar een dorpje met een kerktoren. En overal in het landschap mooie gravelpaden.

TEKST & FOTO'S EDWIN HAAN

We zijn hier op uitnodiging van Lucie en Gerrit, de Nederlandse eigenaren van L'Orchidée Sauvage, een Chambre d'Hôtes in Ailly-sur-Meuse. Zij begrijpen niet waarom zoveel Nederlanders en Belgen hun streek voorbij rijden als ze naar het zuiden trekken voor een fietsvakantie. Na drie dagen fietsen begrijpen Ronald en ik dat eigenlijk ook niet. De Lorraine is een onbekend pareltje voor wie van rustige fietsroutes met de nodige hoogtemeters houdt. En als je dan ook nog een beetje geïnteresseerd bent in geschiedenis zit je hier helemaal goed.
Als we op donderdagmiddag, een uur te vroeg, op de deur kloppen, doet Lucie open. "Hoi mannen, kom erin. Jeetje, jij bent echt groot! Willen jullie ook een broodje?" De toon is gezet. Dit gaat een prima thuishonk worden voor de komende drie dagen. We hebben ons vooraf al wat ingelezen. Dit gebied was in de Eerste Wereldoorlog het terrein van gruwelijke veldslagen. Overal vind je herdenkingsplaatsen en zelfs het landschap is deels gevormd door de oorlog. De heuvels zitten nog steeds vol bomkraters en loopgraven. Fransen en Amerikanen vochten hier een lange en bloedige strijd uit tegen de Duitsers. Op diverse plaatsen zie je de oude loopgraven nog liggen. We hebben drie routes getekend die ons de komende dagen langs verschillende plaatsen met een oorlogsverhaal voeren. Die locaties proberen we aan elkaar te knopen met zo veel mogelijk gravel.

INDRUKWEKKEND

Vanuit Utrecht is het zo'n 5,5 uur rijden naar het kleine dorpje aan de Maas, of Meuse zoals ze in Frankrijk zeggen. We zijn vroeg vertrokken, zodat we 's middags al ons eerste ritje kunnen maken. De weergoden zijn ons goed gezind, want hoewel het pas eind maart is, kunnen we prima kort-kort rijden. 18 graden, bij een strakblauwe hemel. Als het niet zoveel

nare gevolgen zou hebben, zou je bijna blij worden van de klimaatverandering.
We volgen een route die ons naar het oosten voert, waar we een rondje om Lac de Madine heen willen rijden zodat we aan de andere kant het door de Amerikanen onderhouden oorlogsmonument Butte de Montsec kunnen bezoeken. Vanuit Ailly-sur-Meuse krijgen we direct een stevige offroad-klim te verteren en bij de eerste kruising worden we verrast met een weids uitzicht over het landschap. Groene akkers, gele aarde waar het land nog niet ingezaaid is en prachtig glooiende gravelwegen strekken zich voor ons uit.
Ronald heeft op de computer de routes getekend. Dat levert over het algemeen prima tochten op, maar nu blijken we in het eerstvolgende dorpje een steile en lange trap op te moeten. Ach, dat houdt het lekker afwisselend zullen we maar zeggen. Verder is de route over het algemeen prima te fietsen, al moet je wel van pittige klimmen houden. Het gaat af en toe even boven de 10 procent en dat is, zeker als er veel los gravel ligt, best aanpoten. We komen toch overal fietsend boven en bij het Point-de-Vue Lac de Madine krijgen we vanuit het noordoosten prachtig uitzicht over het meer. We dalen af naar de oever en pakken een leuk gravelpaadje dat dwars door een uitloper van het meer loopt. Dat levert een fraaie foto op, met twee kleuren water.
Rondom het meer is het prima fietsen. Het eerste stuk is geasfalteerd. Hier vind je ook wat meer toeristen. Logisch, want er zijn campings en wat haventjes voor zeilboten. Aan de andere kant van het meer wordt het weer gravelen over smalle singletracks. Eenmaal aan de zuidkant zien we het monument liggen. Bovenop een steile heuvel. De weg ernaartoe is strak geasfalteerd. Gelukkig maar, want het loopt behoorlijk op. De Amerikaanse strijdmacht heeft een speciale afdeling die alle monumenten in het buitenland onderhoudt. Alles ligt er onberispelijk bij. Boven is niet alleen het uitzicht indrukwekkend, ook de teksten met uitleg over wat er zich hier ruim honderd jaar geleden heeft afgespeeld zijn dat.

NAAR VERDUN

Na 55 kilometer met 760 hoogtemeters rollen we voldaan de tuin van Lucie en Gerrit weer in. Magischerwijs verschijnen er herstelbiertjes en een kaasplankje, en we vertellen over onze eerste indrukken. Mooi, rustig, een fietsparadijs. Maar al die korte klimmetjes hakken er toch behoorlijk in. Ze is listig, die Lorraine! Om zeven uur schuiven we aan voor het diner. Lucie blijkt een geweldige kok te zijn, en het feit dat je in een Chambre d'Hôtes samen met de gastvrouw en -heer eet, maakt het ook nog eens heel gezellig. Ze weten heel veel over de omgeving en geven ons nog wat nuttige tips voor de route van morgen.
De tweede dag hebben we een lange rit op het programma staan. 120 kilometer, grotendeels gravel en ruim 1500 hoogtemeters. We willen naar Verdun fietsen, waar in WO I honderdduizenden jonge mannen het leven lieten. Het eerste deel leidt ons langs de rivier de Meuse (Maas), waar ook het dorp naar vernoemd is. Leuk om te zien dat deze hier nog lang niet zo breed is als in Nederland. Ze ontspringt dan ook niet heel ver hiervandaan, in Langres. Onderweg komen we langs diverse forten en gedenktekens, waarbij een bezoek aan het Ossuarium van

Met de klok mee: De Maas is hier een vriendelijk stroompje. / Het indrukwekkende Ossuarium van Douaumont. / Zomaar een trap op de route... / Een enorme bunker uit WO I in het bos. / Het dorpje in het dal: onze uitvalsbasis.

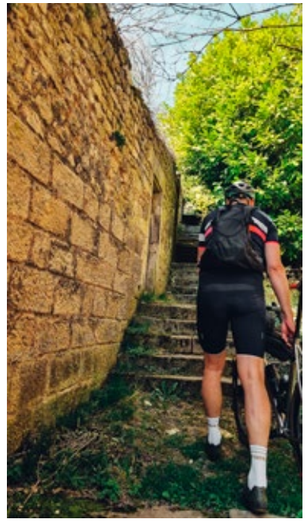

Douaumont de grootste indruk op me maakt. In dit knekelhuis liggen de resten van 130.000 ongeïdentificeerde Franse en Duitse soldaten. Op het grote veld ervoor staan de graven van 15.000 wel geïdentificeerde soldaten. De oneindige rijen witte kruizen benadrukken nog maar eens tot welke idioterie de mensheid in staat is. Ik maak een foto en moet denken aan wat er op dit moment in Oekraïne gebeurt. Daar is een verschrikkelijke oorlog gaande en zijn de verwoestingen en menselijke ellende ongekend. Het maakt me bijna beschaamd dat ik zorgeloos in het zonnetje kan fietsen.

GENIETEN IN VRIJHEID

Aan de andere kant doet het me ook beseffen wat een groot goed het is dat wij in alle vrijheid kunnen gaan en staan waar we willen. Dus stappen we weer op en rijden retour richting ons tijdelijke huis. Het mooie gravelpad dat we dachten te hebben ingetekend, blijkt aan de verkeerde kant van het hek van een grote kazerne te staan. Daar mogen wij natuurlijk niet langs. Nee, wij moeten het doen met een net geploegde strook aarde met grote keien. Na een kilometer houden we het voor gezien en wijken af van de getekende route, hier is echt geen doorkomen aan. Iets verderop pakken we de route weer op en zien we vanuit het niets een enorme bunker langs het bospad waarop wij fietsen. De muren zijn wel een meter dik. Tegen een boom een jerrycan die eruitziet alsof hij hier al sinds 1918 staat. Een vreemd gezicht, zo'n betonnen constructie in een verder sprookjesachtig bos.
De Lorraine-streek, of het departement Meuse om precies te zijn, is zo rustig dat de kans dat je een terrasje tegenkomt heel klein is. Ronald is gelukkig zo slim geweest om een bakkertje in de route op te nemen. En dus zijn we de man met hamer mooi voor als we de accu bijvullen met koude cola en een vers taartje.
's Avonds is de eettafel verrijkt met vier nieuwe gasten. Dat levert opnieuw een gezellige maaltijd op. Ronald ziet op Strava dat hij zowaar de KOM heeft gepakt op onze startklim. Hij reed sneller dan alle tien anderen die deze klim voor hem deden. Dat zet de prestatie wel een beetje in perspectief. Elf fietsers op zo'n schitterend segment, dit gebied is echt nog bijna onontgonnen door de fietsgemeenschap.

HEERLIJKE MINIVAKANTIE

Na een goede nachtrust schuiven we aan voor het ontbijt. Ook prima voor elkaar, meer dan genoeg om ons laatste ritje mee te kunnen volbrengen. Gerrit loopt even mee naar de fietsschuur, waar ondertussen ook de fietsen van de andere gasten aan het plafond hangen. Het is een aimabele vent, die zelf ook fanatiek toerfietser is. Toen hij nog in Nederland woonde, was hij lid van de Zwaluwen uit Apeldoorn en fietste hij meer dan 10.000 kilometer per jaar.

Deze laatste dag hebben we wat minder gravel in de route opgenomen, maar de stukken die erin zitten zijn zeker de moeite waard. We stoppen even voor een foto van de Maas. De zon schittert in het water, wat is het hier toch mooi. We rijden richting het westen, tot aan Baudrémont. Als een grote rode slang loopt de spoorlijn van de TGV door het landschap. Wij fietsen er over een rustige weg met prima asfalt onderdoor. In Sampigny staan we nog eens stil, bij de ruïne van wat een heel oud kasteel lijkt. Het staat middenin een slaperige woonwijk, op de kapotte torens na is het helemaal begroeid met klimplanten. Geen idee waar we naar kijken, maar het ziet er oud uit. Als ik het later opzoek, blijkt het een kasteel uit de 17de eeuw te zijn dat eerst kapotgeschoten werd in de Dertigjarige Oorlog (1618-1648), en na de herbouw gebombardeerd werd in de Eerste Wereldoorlog. Ja, dan zou ik er ook wel klaar mee zijn.

We rijden het laatste stuk, pakken nog even een klimmetje van 2,7 kilometer aan 4 procent mee, en om half één zit onze minifietsvakantie erop. Nog even douchen, afscheid nemen van onze lieve gastvrouw en -heer en in de auto. Ik ben net op tijd voor het avondeten weer thuis. Drie dagen weggeweest en de accu helemaal opgeladen. Hier zijn we zeker niet voor het laatst geweest!

De zon schittert op de Maas

REISINFO

Ailly-sur-Meuse ligt op 450 kilometer van Utrecht, zo'n 5,5 uur rijden. Het gebied is erg rustig en boordevol mooie fietswegen. Je vindt hier voor ieder wat wils, asfalt-, gravel- en mountainbikeroutes. Het is nergens lager dan 200 en niet hoger dan 400 meter. Dus veel korte klimmetjes en af en toe wat langere (tot 3 kilometer). Behalve als je langs de Maas blijft fietsen, dan is het redelijk vlak.

Verblijf

We sliepen en aten in de Chambre d'Hôtes L'Orchidée Sauvage. Hier kun je niet alleen slapen, maar ook ontbijten en 's avonds mee-eten met de eigenaars.
Meer informatie op: **lorchideesauvage.nl**

Routes

Op **Fiets.nl** vind je de door ons gefietste routes. Even zoeken op 'routes Lorraine' en je vindt de gpx-files. Daarnaast hebben Gerrit en Lucie vele fietsroutes beschikbaar voor hun gasten. Ze verhuren ook elektrische fietsen voor de liefhebber.